

Lovforslag nr. L 42. Fremsat den 9. januar 2002 af Henriette Kjær

Forslag

til

Lov om ændring af lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling

(Revision)

§ 1

I lov nr. 349 af 14. maj 1992 om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling, som ændret ved lov nr. 922 af 25. november 1992, lov nr. 191 af 12. marts 1997, § 34 i lov nr. 980 af 17. december 1997 og lov nr. 257 af 12. april 2000, foretages følgende ændring:

1. § 11 ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indledning

Ved lov nr. 349 af 14. maj 1992 fik amtskommunerne samt Københavns og Frederiksberg kommuner adgang til at fastholde stofmisbrugere i behandling. Med henblik på at følge udviklingen inden for behandlingen af stofmisbrugere forudsattes loven taget op til revision ved begyndelsen af folketingsåret 1996-97.

Trods det at loven ikke havde været bragt i anvendelse siden dens ikrafttræden den 1. juli 1992, vedtog Folketinget med lov nr. 191 af 12. marts 1997 at bibeholde lovgivningen med visse ændringer frem til folketingsåret 1999-2000, hvor den på ny forudsattes taget op til revision på baggrund af eventuelle erfaringer i den mellemliggende periode.

Ved lov nr. 257 af 12. april 2000 besluttede Folketinget at forlænge ordningen således, at der på ny skulle ske en revision i folketingsåret 2001-2002.

Lovforslagets baggrund

Baggrunden for indførelse af ordningen med tilbageholdelsesmulighed for stofmisbrugere i 1992 var især at støtte yngre stofmisbrugere over 18 år, der er motiveret for behandling, og som endnu ikke i større omfang er kommet i konflikt med straffeloven som følge af misbruget, men andre aldersgrupper bør også kunne få tilbuddet. Loven er baseret på 3-dobbelt frivillighed: For det første er det den enkelte amtskommune, der tager stilling til, om man vil anvende loven. For det andet kræves der konkret beslutning om at tilbyde en stofmisbruger at indgå kontrakt om behandling for stofmisbrug med mulighed for tilbageholdelse. Og for det tredje kræves der tilslutning fra den stofmisbrugers side, som har fået tilbud om kontrakt af den omhandlede type.

Ordningen er, bl.a. fordi behandlingen foregår i et åbent behandlingsmiljø, præget af begrænsninger med hensyn til betingelserne for at tilbageholde, tilbageholdelsens tidsmæssige udstrækning og midlerne til at sikre tilbageholdelsen.

Tilbageholdelse kan således kun ske, når der er begrundet formodning om, at stofmisbrugeren vil afbryde den aftalte behandling, og det vil være uforsvarligt ikke at tilbageholde den pågældende, fordi

- 1) udsigten til ophøret af misbruget eller en betydelig og afgørende bedring af tilstanden ellers vil blive væsentligt forringet, eller
- 2) stofmisbrugeren frembyder nærliggende og væsentlig fare for sig selv eller andre.

Tilbageholdelse kan kun ske, hvis mere lempelige foranstaltninger er utilstrækkelige, og tilbageholdelse skal ophøre, når betingelserne for den foretagne tilbageholdelse ikke længere er til stede:

Kontrakt om behandling med tilbageholdelsesmulighed må højest indgås for en periode på ½ år. Den samlede tilbageholdelsesperiode inden for denne periode kan ikke overstige 2 måneder, ligesom den enkelte tilbageholdelse ikke kan vare over 14 dage.

Isolation og fixering er ikke tilladt i forbindelse med tilbageholdelsen, og fysisk magtanvendelse er kun tilladt i det omfang, det er nødvendigt for at afværge, at stofmisbrugeren udsætter sig selv eller andre for nærliggende fare for at lide skade på legeme og helbred.

Der kan foretages aflåsning af institutionen og værelser om natten, og ydre døre kan aflåses i kortere perioder om dagen.

Der er opstillet en række garantier i forbindelse med anvendelse af tilbageholdelsesordningen, der skal sikre misbrugers rettigheder. Således vil en stofmisbruger, der ikke ønsker at indgå en tilbageholdelseskontrakt fortsat have adgang til øvrige behandlingstilbud.

Stofmisbrugeren, der har indgået en kontrakt, vil til enhver tid kunne opsige kontrakten, dog ikke i forbindelse med iværksat tilbageholdelse.

Den konkrete, foreløbige beslutning om tilbageholdelse, der træffes af behandlingsinstitutionens leder, skal straks forelægges den myndighed, der har truffet beslutning om tilbud om tilbageholdelseskontrakt, amtskommunens personsagsudvalg. Dette udvalg skal inden 3 dage træffe den endelige beslutning om tilbageholdelsen. Stofmisbrugeren skal straks have

meddelelse om beslutningen, som skal være skriftlig og begrundet.

Endelig skal personsagsudvalget efter anmodning fra stofmisbrugeren indbringe beslutningen om tilbageholdelsen for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a. Ligesom stofmisbrugeren både ved indgåelse af kontrakten og ved personsagsudvalgets beslutning om tilbageholdelsen orienteres om muligheden for at indbringe beslutningen for retten.

Efter den foreliggende lov er der trods manglende konkret anvendelse af behandlingskontrakt med mulighed for tilbageholdelse truffet principiel beslutning i Ribe, Vestsjællands og Frederiksborg amtskommuner om, at man vil benytte lovens muligheder. I Ribe Amtskommune er beslutningen om anvendelsen begrænset til gravide stofmisbrugere. I Århus Amtskommune traf man i 1992 beslutning om, at loven for tiden ikke skulle anvendes i amtskommunen, men at der skulle være mulighed for tilbageholdelse i enkelttilfælde, hvis en sådan behandlingsmulighed etableres i andre amter.

Mens Frederiksborg Amtskommune først har truffet den principielle beslutning om at anvende loven i maj 1996, og ikke frem til nu har tilbudt stofmisbrugere behandlingskontrakt med mulighed for tilbageholdelse, har de andre nævnte amtskommuner, som i længere tid har haft den principielle beslutning, ikke fundet behov for konkret at bringe den i anvendelse.

Lovforslaget har været til høring hos Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen og Narkotikarådet.

Kommunernes Landsforening har ingen bemærkninger til forslaget. Amtsrådsforeningen har udtalt, at lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling aldrig har været anvendt siden sin ikrafttræden, og Amtsrådsforeningen er ikke bekendt med amter, der

påtænker at anvende den i umiddelbar fremtid. Amtsrådsforeningen kan derfor ikke tilslutte sig en ophævelse af revisionsbestemmelsen og videreførelse af loven.

Narkotikarådet er af den opfattelse, at lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling af behandlingsmæssige, etiske og praktiske grunde bør ophæves.

Socialministeriets vurdering af lovforslaget

Med forslaget om ophævelse af revisionsbestemmelsen vil tilbuddet indgå i den brede vifte af behandlingstilbud til stofmisbrugere. Med den tætte sammenhæng mellem visitationsproceduren og med fastlæggelsen af handleplan, hvor brugerinddragelsen er et vigtigt led, vil ordningen indgå i de løbende rutiner som et tilbud, der forelægges stofmisbrugeren i de amtskommuner, der har truffet principiel beslutning om at anvende lovgivningen.

Lovforslagets konsekvenser

Økonomiske og administrative konsekvenser.

Ophævelsen af revisionsbestemmelsen betyder en permanentgørelse af gældende retstilstand og medfører ikke økonomiske ændringer.

Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Økonomiske, administrative eller miljømæssige konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget skønnes ikke at have erhvervsmæssige og miljømæssige konsekvenser.

Ligestillingsmæssige konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have ligestillingsmæssige konsekvenser.

Lovforslagets konsekvenser i hovedtræk

	Positive konsekvenser/ Mindreudgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for, stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen

F. t. l. vedr. tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 11. Forslag til revision af loven fremsættes for Folketinget senest ved begyndelsen af folketingsåret 2001-2002.

1. § 11 ophæves.

Til lovforslag nr. L 42. Skriftlig fremsættelse (9. januar 2002)

Socialministeren (Henriette Kjær) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling (Revision)

(Lovforslag nr. L 42).

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Ifølge § 11 i lov nr. 349 af 14. maj 1992 om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling, som ændret ved lov nr. 922 af 25. november 1992, lov nr. 191 af 12. marts 1997, § 34 i lov nr. 980 af 17. december 1997 samt lov nr. 257 af 12. april 2000, skal der fremsættes forslag for Folketinget om revision af ordningen ved begyndelsen af folketingsåret 2001-2002.

Ved lovens ikrafttræden den 1. juli 1992 fik amtskommunerne samt Københavns og Frederiksberg kommuner adgang til at fastholde stofmisbrugere i behandling.

Loven er baseret på 3-dobbelt frivillighed: For det første er det den enkelte amtskommune, der tager stilling til, om man vil anvende loven. For det andet kræves der konkret beslutning om at tilbyde en stofmisbruger at indgå kontrakt om behandling for stofmisbrug med mulighed for tilbageholdelse. Og for det tredje kræves der tilslutning fra den stofmisbrugers side, som har fået tilbud om kontrakt af den omhandlede type.

I 3 amtskommuner: Ribe, Vestsjællands og Frederiksborg amtskommuner har amtsrådet truffet principiel beslutning om at benytte lovens muligheder, men den er ikke hidtil bragt til konkret anvendelse.

Den gennemgående begrundelse for ikke at anvende loven er, at amtskommunerne finder, at stofmisbrugsbehandling bør baseres på motivation og frivillighed.

Det er jeg enig i, men jeg finder, at den foreliggende ordning netop bygger på frivillighed, og at tilbageholdelseselementet reelt kan bruges som en støtte i motivationsarbejdet.

Det er endvidere min opfattelse, at det fortsat vil være hensigtsmæssigt at kunne lade tilbageholdelsesadgangen indgå som del af det samlede udbud af behandlingsmuligheder, bl.a. fordi man ikke kan udelukke, at visse stofmisbrugere, herunder gravide, i visse situationer kunne have et ønske om at få tilbuddet om kontrakt med mulighed for tilbageholdelse.

Det bør derfor med servicelovens bestemmelse om en tættere sammenhæng med visitationsproceduren og med fastlæggelse af handleplan, hvor brugerinddragelsen er et vigtigt led, indgå i de løbende rutiner at rejse spørgsmålet om behandlingskontrakt af denne type i de amtskommuner, der har truffet principiel beslutning om at anvende lovgivningen.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.